

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

XVI. Colloquium Liberii Romani, & Imp. Constantii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

Antiochia quidē ob Eustathium Confessorem & Orthodoxum, Balaneæ propter Euphratēnem, Paltus & Antaradus ob Cymatium & Carterium. Hadrianopolis vero ob Christi amatem Eutropium, & ob successorem ejus Lucium, qui istorum operā non semel catenas gestavit, atque ita tandem mortem opperit. Et Ancyra quidem, in luctu est propter Marcellum, Bercæ vero propter Cyrum, & Gaza propter Alclepam. Hos enim fraudulentī isti, multis antea contumeliis affectos in exilium trudi fecerunt. Theodulum vero atq; Olympium Episcopos Thraciæ; nos quoq; & Presbyteros nostros, ita conqueri fecerunt, ut si reperti essemus, capitali supplicio afficeremur. Ac fortasse ita perissemus, nisi tunc quoque præter illorum opinionem fugissemus. Ejusmodi enim sunt litteræ adversus Olympium quidem datæ ad Proconsulem Donatum: contra nos vero datæ ad Philagriū. Hæc sunt quæ impia illa factio adversus Sanctos perpetrare non dubitavit. Porro hic Hofius, Cordubensis erat Episcopus; qui & in magna synodo Nicæna inclauserat, & postea inter eos qui Serdicæ congregati sunt, primum locum obtinuit. Jam vero celeberrimi Liberii fiduciam & admirabiles sermones, quos pro veritatis defensione habuit coram Imperatore Constantio, hoc loco libet adscribere. Descripti sunt enim à piis viris qui illo tempore vixerunt, utpote qui studiosos rerum Divinarum acuege & ad æmulationem excitare possint. Is autem post Julium, qui Silvestro successerat, tunc Romanam Ecclesiam administrabat.

CAP. XVI.

Colloquium Liberii Episcopi Romani & Imperatoris Constantii.

CONSTANTIUS Imperator dixit: **D** Nos, quoniam & Christianus es & Episcopus nostræ civitatis, idcirco te evocandū duximus, & admonendum, ut nefariæ dementiæ impij Athanasij communionem abjicias. Id enim æquum esse orbis terrarum censuit, eumq; ab Ecclesiastica communionē alienum esse synodali sententiā decrevit. Lyberius Episcopus dixit. Judicia Ecclesiastica, o Imperator, summa cum æquitate fieri debent. Quare si placet pietati tuæ,

A τὰς ἐκείνων Πηβελὰς; ἀηλιόχεια μὴ δι' εὐσάτιον τὸν ὁμολογητὴν καὶ ὀρθόδοξον. βαλανάϊαι δὲ δι' εὐφρατήναια. καὶ πάλιος μὴν Ἰαννάραδος διὰ κυμάποι καὶ καρλίειον. ἢ Ἰαδριανέπολις, διὰ εὐφρατίον τὸν φιλόχειρον, καὶ τὸν μείζονος λίκιον, τὸν πολλὰς παρ' αὐτῶν ἔαλύσις φορέσαντα, καὶ ἔτιως διπλά νόνα καὶ ἀκκουα μὴ διὰ μάκελλον, βεργια δὲ διὰ κῆρον, καὶ γὰρ δι' ἀσκληπῶν. τῆς γὰρ πολλὰ κατέργησεν ὑβρίσας, καὶ ἔξοριάζειναι ἀποπέποισται οἱ δόλοιο θεοδουλοῦ ἔδολύμπιον διὰ τῆς θεαίνης οἴας, καὶ ἡμᾶς δὲ καὶ πρεσβυτέρους ἡμετέρους ἔτιως ἐποίησαν ἐκζητῆσαι, ὡς εἰ εὐρεθῆμεν, κεφαλῆς ἕσασθαι τιμωρίαν καὶ τάχα ἀν' ἀπεθανομένων ἔτιως, εἰ μὴ πᾶσα γνώμῃ αὐτῶν ἐσφύγομεν καὶ τότε. τοιαῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ μὴ καὶ τῶν παρ' ὀλύμπιον παρὰ τὸν ἀνδρῶν δονάτον, τὰ κατ' ἡμῶν παρὰ φιλάγειον δοθέντα γράμματα. ταῦτα τῆς δυσσεβῆς συμμορίας τὰ καὶ τῶν ἁγίων τολμήματα. ὅστις δὲ ὁδοῦ κορυθῆς Ἰπισκοπος μὴ, καὶ τῆς μεγάλης διαπέψας καὶ νικαμάν συνόδω, καὶ τῶν ἐν σαρκὶ καὶ σκελετοῦ τῶν πρῶτων πρῶτων. Εἰ γὰρ καὶ ἡμεῖς τὰ πανδοθήμε τὴν παρὰ τῆς ἀληθείας παρρησίαν, καὶ ὁδοῦ ἀξιαγάσας λόγους οἷς ἐχρησάτο παρὰ κωνσάντιον, ἐνθεῖναι βέλομαι τῆς συγγραφῆς ἀνάγραφοι γὰρ πᾶσα τῶν τῶν τα Φιλοθέων γενένηται, ὡς ἱκανοὶ πᾶσα δὲ ξαι καὶ διεγείραι παρὰ ζήλον τῶν θεῶν ὁδοῦ ἐρασας. ὁδοῦ δὲ μὴ ἰβελιον, ὡς σὺ ἡμεῖςρον διεδῆξατο, τὴν ῥωμαίων ἰθύνειν ἐκκλησίαν.

Κεφ. 15.

Διάλογος ἡλικίου ἐπισκόπου ῥώμης καὶ κωνσάντιου βασιλέως.

Κωνσάντιος ὁ βασιλεὺς εἶπεν. ἡμεῖς καὶ διὰ τὸ χερισανόν σε, ἔδωκα τὸν ἐπίσκοπον τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἀξιόν ἐκείναμεν, καὶ τὸ μέλας εἰδόμενοι παραίνα μὴ σοι, τῆς ἀπορήτης ἀπονοίας τῆς ἀνοσίας ἀθανασίᾳ τὴν κοινωσίαν ἀνήσασθαι. τὸ γὰρ ὅτι οἰκαμένη εὐ ἔχον ἐδοκίμασε, σιωπῶν τὴν ψηφίσματι ἀλλοτερον τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωσίας ἐκνευλίβερι ἐπίσκοπος εἶπε. βασιλεῦ, τὰ ἐκκλησιαστικά κείμενα μὴ πολλῆς δικαιοκρισίας γίνεσθαι ὀφείλει. διότι εἰ σε δοκεῖ τῆς εὐσε-

βία, κελήρον Κυσαθῆναι κελδυσον. καὶ εἰ
 ὀφθῆναι ἀθανάσιον ἀξιῶ καταδίκης, τότε κῆ
 τὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολυθίας τύπον,
 ἔξενεχθῆσε ἡ κατ' αὐτὸν ψῆφος. εἰδὲ γὰρ
 οἷόν τε κατὰ ψηφισαδὸν ἀνδρῶν ὄντων ἐκεί
 ναυδρ. Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς εἶπε, πᾶσα
 ἡ οὐκ ἐπιβλήθη κατὰ ψηφισαδὸν πρὸς τῆς ἀνοσιό
 τητος αὐτῆς, καὶ ὡς εἴξω δεχθῆς τὸν καιρὸν δια
 ποικίλ. λιβέριος ἐπίσκοπος εἶπεν, ὅσοι ὑπέ
 γραψαν, ἐκ αὐτοῦ τῶν γενημένων ἦσαν,
 ἀλλὰ διὰ δόξαν ἐφόβον καὶ ἀπιμίαν τὴν πα
 ρατῆρα ὁ βασιλεὺς. τίσι δόξαν καὶ φόβος καὶ ἀπι
 μίαι λιβέριος. ὅσοι τὴν δόξαν τῆς θεῆς ἐκ αἰα
 πῶσι, τὰς τῶν θεῶν μαλλον δωρεὰς περὶ μὴ
 σαίτες, ὃν μὴ ταῖς ὀφείσω εἶδον, καὶ κενανίτες κα
 τεδικασαν ὅτι ἐν ἀλλότριον χριστιανῶν. ὁ βα
 σιλεὺς, καίτοι κέρριος ἔπερσων ἐν τῇ τε
 νοικῆναι (κυοδῶ ἐν τυρῶ, καὶ ἐν τῇ κυοδῶ
 κατὰ ψηφισαδὸν πάντες οἱ ἐπίσκοποι τῶν οὐκ ἐπι
 νης. λιβέριος. εἰδὲ πρὸς τῶν περὶ κέρριος
 ὁ ἀνδρῶν. ὅσοι γὰρ τότε κυοδῶντες κατὰ
 ψηφισαδὸν αὐτῆς, ἀναχωρήσαντες ἀθανάσιον
 ἐκ τῆς κρητικῆς, κατὰ ψηφισαδὸν ἀλόγως. ἐν
 σέβειος. ὁ ἐνέχων εἶπεν, ἐν τῇ κυοδῶ τῇ κῆ
 νίκαιαν ἀλλότριον ἀπεδέχθη τὴν καθολικῆς
 πίστεως. λιβέριος. πέντε μόνον ἐκριναν τῶν συμ
 πλεουσάντων αὐτῶν ἐν τῷ μαρεώτῃ, ἔς ἀπέστει
 λαντες τὴν ἐγκαλεσθῆναι Κυσαθῆναι κατ' αὐτὸν
 ὑπομνήματα. διὰ τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 λέντων, ὅμοιοι ἐθήκασιν, θεόγνητος καὶ θεό
 δωρετος. ὅμοιοι τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 καὶ ἀλλῆς καὶ ἐρσάκιος. διὰ τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 σαλέων καὶ καρδικῶν τῶν πρῶτων. τῶν τῶν
 ἐνεκα κυοδῶντος ψῆφος. οἱ ἐν τῇ συνόδῳ
 βιβλία ἀπέδωκαν, συγνώμην αὐτῶν, εἰ
 ἐφ' οἷς ἐν τῷ μαρεώτῃ τῆς συκοφαντίας ἐν μο
 νομερῆς συνεθήκασιν καὶ ἀθανάσιον ὑπομνή
 ματα. ἅπαντα βιβλία αὐτῶν νῦν ἐχομεν μὴ
 χεῖρας πῆνι τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 κοινωνῆν, τοῖς πρῶτον κατὰ ψηφισαδὸν, ὅ
 ἐν δὲ τῶν συγνώμην αὐτῶν, ἢ τοῖς νῦν τῶν
 τῶν κατὰ ψηφισαδὸν, ἐπιβλήθη ἐπίσκο
 πος εἶπε, βασιλεῦ, ἐπίστεως ἐνεκεν σήμερον,
 εἰδὲ κριμάτων ἐκκλησιαστικῶν ἀντιποιεμέ
 νος. λιβέριος τὸν λόγον ποιῆσας, ἀλλ' ἵνα τοῖς
 ἐν ῥώμῃ συλλήκοις καυχῆσθῃ, ὡς συλλογι
 σάμενος τὴν βασιλείαν ὁ βασιλεὺς εἶπε λιβέριος.

A iudicium constitui jube. Et si quidem
 Athanasius condemnatione dignus vi
 debitur, tunc juxta Ecclesiastici ordi
 nis formam, in illum sententia profe
 retur. Neque enim a nobis condemnari
 potest vir, quem non judicavimus.
 Constantius Imperator dixit: Totus
 terrarum orbis de ejus impietate sen
 tentiam tulit, eo quod jam inde ab ini
 tio temporibus illudat. Liberius Epi
 scopus dixit: Quicumque subscriple
 runt, res gestas ipsi non viderant; sed ob
 inanem gloriam ac metum, neve abs te
 ignominia afficerentur, subscripserunt.
 Imperator dixit: Quanam est gloria,
 quis metus, quæ ignominia? Liberius
 respondit. Quicumque non diligunt
 gloriam Dei, si tua munera anteponen
 tes, cum quem ipsi non viderant, nec
 judicaverant, condemnarunt: quod a
 lienum est a Christianis. Imperator di
 xit. Atqui præfens judicatus est in con
 cilio Tyri: & omnes totius orbis Epi
 scopi cum in Concilio damnarunt. Li
 berius dixit. Nunquam ille præfens
 judicatus est. Quotquot enim eo tem
 pore congregati illi damnarunt, post
 Athanasii è judicio discessum, absque
 ratione eum condemnarunt. Eusebius
 eunuchus dixit: In Concilio Nicæno,
 alienus à Catholica fide demonstratus
 est. Liberius dixit: Quinque soli ju
 dicarunt, ex iis qui cum Ischyra navi
 garunt in Mareotem: quos quidem illi
 miserant, ut adversus eum acta con
 ficerent. Ex iis qui tunc eo missi fue
 rant, duo ex hac luce migrarunt, The
 ognius scilicet ac Theodorus. Reli
 qui tres adhuc superstites sunt, Maris,
 Valens & Ursacius. Contra hos qui
 missi erant in Mareotem, Serdica ob
 hoc ipsum negotium lata est sententia.
 Qui postea in synodo libellos obtule
 runt, veniam poscentes, ob acta quæ
 per calumniam, altera duntaxat parte
 præfente, adversus Athanasium in
 Mareote confecerant. Quos qui
 dem libellos nunc in manibus habe
 mus. Utrius horum assentiri & com
 municare debemus, Imperator? Hisne
 qui prius Athanasium condemnarunt,
 & postea veniam petierunt? an illis
 qui nuper istos condemnarunt. Epi
 etus Episcopus dixit. Non fidei cau
 sa, nec pro defensione judiciorum Ec
 clesiasticorum Liberius verba facit; sed
 Imperator, sed ut apud Romanæ urbis
 senatores gloriatur, Imperatorem à se
 esse superatū. Imperator Liberio dixit.

Quota pars es orbis terrarum, ut tu solus homini impio suffragari velis, & orbis Romani ac totius mundi pacem dissolvas. Liberius dixit; Etiam si solus sim, fidei causa non idcirco minuitur. Nam & olim tres tantum reperti sunt, qui regis mandato resisterent. Eusebius eunuchus dixit: Imperatorem nostrum facis Nabuchodonosor. Liberius dixit: Nequaquam. Sed tu temere hominem condemnas, de quo non iudicavimus. Ego vero postulo, ut primum quidē generalis præcurrat subscripto, quæ fidem Nicææ expositam confirmet. Deinde ut revocatis ab exilio fratribus nostris, & in sedes suas restitutis, si ii qui tumultus in Ecclesiis nunc excitant, Apostolicæ fidei consentire visi fuerint, tunc universi Alexandriam convenientes, ubi & accusatus ipse & accusatores sunt & defensor eorum, examinato illorum negotio, concordem sententiam proferamus. Episcopus Episcopus dixit: Verum cursus publicus haudquaquam sufficere subvectioni Episcoporum, Liberius dixit: Ecclesiastica negotia non indigent publico cursu. Ecclesiæ enim singula Episcopos suos ad mare usq; perducere suis sumptibus facile possunt. Imperator dixit. Quæ jam formam exceperē iudicii, ea resolvi amplius non possunt. Valere enim debet plurium Episcoporum sententia. Tu solus es, qui impii illius amicitiam retineas. Liberius dixit: Nunquam audivimus, Imperator, absente reo iudicem impietatem ei obicere, quasi privatas inimicitias cum eō gerat. Imperator dixit: Omnes quidem ille in commune affecit injuria: neminem tamen æque ac me. Qui non contentus exitio fratris mei majoris natu, felicitis memoriæ Constantem ad suscipiendas mecum inimicitias incitare nunquam destitit: nisi nos majori mansuetudine, & incitantis, & incitati impetum pertulisset. Nullam itaque victoriam tanti facio, ne illam quidem quam de Magnentio retuliac de Silvano: quanti ut hunc sceleratum ab Ecclesiæ administratione submoveam. Liberius dixit: Noli, Imperator, inimicitias tuas per Episcopos vindicare. Ecclesiasticorum enim manus ad benedicendum ac sanctificandum vacare debent. Jube igitur si placet, ut Episcopi ad proprias sedes revocentur ac si quidem visi fuerint consentire cū illo qui rectam fidem Nicææ olim

Απόσον εἰ μέρος τῆς οἰκουμένης, ὅτι σὺ μόνος συναίρη ἀνθρώπων ἀνοσίῳ, & τῆς οἰκουμένης τὴν εἰρήνην ἔσῳ. ὅλας τὰς κόσμες λύσεις. Λιβέριος. ἔπειτα τὸ εἰναί με μόνον, ὅτι πῶς ἐλάττω λόγος. καὶ γὰρ καὶ τὸ παλαιόν τε εἰς μόνον δούλοισιν ἠνέστησαν. Ἰεροσολίμους πρὸς ἀξίον. Διδάσκων. δὲ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἡμῶν ναυαρχοδονοσώρη ποιήσας. Λιβέριος εἶπεν. ἔχι, ἀλλ' ἔτιως ἀλόγως καταδικάζεις ἀνθρώπον ὃν ἐκένειάμεν. ἀλλὰ καὶ γὰρ ἀξίον πρῶτον οἰκουμένην ὑπογραφήν προσχωρησάσαι, βεβαιώσαν τὴν πίσιν τὴν καὶ νίκαιαν ἐκτεθεῖσαν ἰν' ἔτιως ἀνακληθῆναι τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν διὰ τῆς ἔξορισμα ἔχει διποκατασταθεῖσαν τοῖς ἰδίοις τόποις, εἰ ὁ θεὸς εἶπεν. Ἐνθυνοῦντες ἐγγενῶν ἡμεῶν ἐκκλησίαις, συγκαταθέμενοι τῆς ἀποστολικῆς πίστεως, τότε ἐπὶ τὴν ἀλεξανδρινῶν πάντες ἀπαιτησάντες, ἐνθα ὁ ἐκκαλέμενος καὶ ἐκκαλέσας, εἰς τὸ ἀντιποιέμενος ἀντιῶν, ἐξέσας ἀντιῶν ἀντιῶν συμπεριεχθῶμεν. Ἰππὶν. Ἰπποκρίτης. εἶπεν. ἀλλ' ὁ δρόμος τῆς δημοσίῳν ἐκ τῆς ὑποσέσεως τὴν χρεῖαν τῆς Ἰπποκρίτων παρῶν. Λιβέριος. ἔχρειαν ἐχθὰ ἐκκλησιαστικὰ δημοσίῳ δρόμοις. αἰ γὰρ ἐκκλησιαί, ἰκαναί εἰσιν ἕως τῆς θαλάσσης διαπέμψασθαι ἑαυτῶν Ἰπποκρίτους. ὁ βασιλεὺς ἔπειτα ἡδη τύπον ἐρηκτότα ἀναλύει, ἔδυνατον ἐστὶ τῶν γὰρ πρῶτον ἐπισκόπων ἡ ψῆφος ἰσχυρὴ ὀφείλει, σὺ μόνος. εἰ ὁ ἀντιποιέμενος τῆς φιλίας, ἀνοσίῳ ἐκένει. Λιβέριος εἶπεν. βασιλεὺς ἐδέποτε ἠκόσασα μὴ παρῶν. ἔξέκαλέμενος, κριτὴς ἀνοσιότητος κατὰ γένησιν, ὡς ἰδιαν ἐχθραν εἰς φέρον. ἔπειτα τὸν ἀνθρώπον ὁ βασιλεὺς πάντας μὴ κοινῶς ἠδίκησεν, ἐδένα ἔτιως ὡς ἐμὲ, ὅς τις μὴ ἀρεδῶς ἐπὶ τῆς ἀπωλείας. ἔμεινεν μετὰ ἀδελφῶν, ἐδέ τὸν μακαρίτην δυνάσαντα ἐπαύσατο παρῶν εἰς ἡμέτερον ἐχθραν, εἰ μὴ ἡμῶν πλείονη μεροῦ τῆς ὑπὸν ἐγκάμεν τὴν τῆς παρῶν ἡμεῶν καὶ τῆς παρῶν ἡμεῶν νερότη. ἐδέ ἔδ' ἐμοι τοῖς ἐτον κατὰ θεῶμα. ἐδέ τὸ καὶ μαγνήτιον καὶ σιλβανόν, ὡς τῆς μιαν ἐκένει ἀντιῶν καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῶν πρῶτων. Λιβέριος. μὴ διὰ τῆς ἐπισκόπων ἀμύνης ἴν' ἐχθραν βασιλεὺς. αἰ γὰρ χεῖρες τῆς ἐκκλησιαστικῶν, εἰς τὸ ἀπὸ τῆς ἐνκαρτεῖν ὀφείλωσιν. ὁ θεὸς εἰσοὶ δοκεῖ, κέλευσον ἀνακληθῆναι τὰς ἐπισκόπους εἰς τὰς ἰδίας τόπους. καὶ εἰ ὁ θεὸς εἶπεν ὁμοφρονεῖς τῆς σήμερον ἀντιῶν καὶ τῆς νίκαιαν ἐκ

τεθείσης ὀρθοδόξου πίστεως, τότε *Συνελθόντες* ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἴδιον ὑπερῆινης τῆς κόσμου, ἵνα μὴ τὸν μὴ ἀμαρτήσαντα ἀνδρα χαράχθῃται δοκιμασθῆναι ὁ βασιλεὺς, ἐν ἐστὶ τὸ ζήμιον. βέλαι γὰρ σε ἀσπασάμενον τὴν παρθενίαν ἐκκλησίας κοινωίαν, πάλιν εἰς τὴν ῥώμην ἀποστέλλαι, διὰ τὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ εἰρήνης, καὶ ὑπογράφας ὑποσέβον εἰς τὴν ῥώμην. *Λιβέριος*, ἠδὲ τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς ἐν ῥώμῃ ἀπεσταλμένοις, μέγας γὰρ εἰσι *Ἐκκλησιαστικοὶ θεσμοὶ*, τὸ ἐν ῥώμῃ διατελεῖς ὁ βασιλεὺς, ἐκ τῶν τριῶν ἡμερῶν ἕως σκελεως διάστημα, εἰ βέλαι ὑπογράφας ὑποσέβον εἰς τὴν ῥώμην, ἢ ἐνοῆσαι ἐν ποίῳ τόπῳ μετέλθῃται βέλαι. *Λιβέριος*. τὸ τῶν τριῶν ἡμερῶν ἢ μηνῶν διάστημα ἐμετέλειθησι λογισμὸν. ὅθεν ὅτε βέλαι ἀποστέλλον με. ὁ βασιλεὺς, μετ' ἡμετέρας κληθέντι *Λιβέριος*, καὶ μετέλθῃτι *Ἐλογισμὸς*, εἶπεν ἔξοριθῆναι εἰς τὴν βέρουαν τῆς θράκης. ἐκδάντος ἡμετέρας, ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε πενήτακοσίους ὀλοκόλιντας αὐτῶν εἰς δαπάνας. *Λιβέριος* εἶπε τῶν κομισάντων. ἀπελθε, δὸς αὐτῶν τῶν βασιλεῖ. χρεῖαν γὰρ εἶχεν εἰς τὴν ῥώμην ἀποστέλλων αὐτῶν. ὁμοίως τῆς βασιλίσσης ἐπεμψεν αὐτῶν τὰ αὐτῶν. *Λιβέριος* εἶπεν. ἀπὸ δὲ αὐτῶν τῶν βασιλεῖ. χρεῖαν γὰρ αὐτῶν εἶχεν εἰς τὴν ῥώμην ἀποστέλλων. εἰ ἢ μὴ χρεῖαν εἶχεν ὁ βασιλεὺς, δότω αὐτῶν τῶν ἀνεκλήτων. χρεῖαν γὰρ εἶχον τῶν ὡς ἢ παρ' αὐτῶν ἐκείλαθεν, δισέβιος ὁ δὲ ἐχρὸς παροσφέρῃ αὐτῶν ἑτέρας. *Λιβέριος* ἦ εἶπεν αὐτῶν. τὰς ἐκκλησίας τῆς οἰκουμένης ἡσυχίας, καὶ ὡς κατὰ δικὴν ἐλεημοσύνην μοι παροσφέρῃ. ἀπελθε, πρῶτον γὰρ χρεῖαν ἢ μετ' ἡμετέρας μηδὲν δεξιόμενος, ἔξοριθῆναι.

A expositam nunc tueretur, tunc in unum convenientes paci orbis terrarum provideant, ne virum, qui nihil deliquit, notatum esse comprobetur. Imperator dixit. Unum est quod queritur. Tenamque, ubi Ecclesiarum communio fueris amplexus, Romam remittere volo. Assentire igitur paci, & subscribere, atque ita Romam revertere. Liberius dixit. Fratribus qui Romæ sunt jam valedixi. Potiores enim sunt Ecclesiasticæ leges quam domicilium Romæ. Imperator dixit. Ergo trium dierum spatium habes ad deliberandum, utrum subscribens Romam redire velis, aut ad cogitandum quem in locum cupias deportari. Liberius dixit. Trium dierum aut mensium intervallum non mutat sententiam. Itaque mitte me quo voles. Biduo post Imperator cum Liberium accivisset, atque is de sententia non decederet, eum Bercam Thraciæ relegari præcepit. Cumque egressus esset Liberius, Imperator quingentos ei solidos misit ad sumptus faciendos. Liberius vero dixit ei qui attulerat. Abi. Redde hos Imperatori. Opus enim his habet, ut præbeat militibus suis. Similiter Augusta totidem ei solidos misit. Liberius dixit. Redde hos Imperatori. Hisce enim opus habet ad stipendium militum. Quod si Imperator his opus non habet, det eos Auxentio & Epicteto. His enim opus habent. Cum igitur ab his noluisse accipere, Eusebius Eunuchus alios ei attulit. Cui Liberius dixit. Ecclesias orbis terrarum vacuas ac desertas fecisti: & mihi tanquam noxio elemosynam adfers. Abi, & prius Christianus fias. Et post triduum relegatus est, cum nihil accepisset.

Κεφ. ιζ.

Περὶ τῆς ἔξορας καὶ παύσεως τῶν ἐν ῥώμῃ ἱερέων.

O Μέν δὲ νικηφόρος τῆς ἀληθείας ἀγωνιστής, τὴν θράκην ὡς προσετάχθη κατέλαβε. δύο ἡμετέρας διελθὼν τῶν ἐκείνων, ὁ μὴ κωνσταντινῶν εἰς τὴν ῥώμην ἀφίκεται. αἱ δὲ τῶν ἐκείνων ἀξιωματικῶν ὁμοῦσοι, τὰς ἀνδρας ἐλιπαροῦντες ἐκείνουσαι τὸν κωνσταντινῶν, ἀποδέναι τὸν νομῆα τῆς ποιμνῆς. φάσκουσαι εἰ μὴ πείσοιεν, αὐτῶν μὴν κατὰ λέξιν, πρὸς ἢ τὸν μέγαν ἐκείνον διαδραμεῖσθαι ποιμνῆα. οἱ δὲ ἔφασαν δεδιέναι τὸν βασιλέως θυμὸν. ἀνδρας γὰρ οὐκ ἔχοντες, εἰ μὴ μίας ἰσως

CAP. XVII.

De exilio & reditu beati Liberii.

G LORTOSUS igitur veritatis athleta in Thraciam, uti præceptum fuerat, perrexit. Elapsio autem biennio Constantius Romam profectus est. Senatorum vero & honoratorum conjuges à viris suis petierunt, ut Principem adirent, rogarentque ut pastorem gregi suo redderet: addentes nisi hoc ab ipsis impetrarent, discessuras se ab illis & ad magnum illum pastorem migraturas. At illi, iram Principis reformidare se dixerunt. Nobis enim, ajebant, utpote viris,